

Pieredzējuši pedagogi apguši pārmainas mācību darba vērtēšanu. Lai uzklautu šīs jomas ekspertus, Cēsis pulcējās teju simts skolotāju un 25 skolu administrāciju pārstāvj.

Vīti klausījās profesionāļus, kas darbojušies izglītības programmas "Skola 2030" veidošanā. Cēsu, Vecpiebalgas, Jaunpiebalgas, Raunas, Amatas novada un arī Valmieras pedagogi iedziļi-

Valsts - 2	12.12.2019.	Raksta vērtēšana
Valsts - 2	12.12.2019.	Prot izlasīt vienkāršus tekstu-
Valsts - 2	16.12.2019.	Prot pareizi uzrakstīt frāzes
Valsts - 2	16.12.2019.	Prot pareizi saīkņot un vār-
Valsts - 2	16.12.2019.	Lieto vārdus savienojumus
Valsts - 2	16.12.2019.	Sekmīga un izpratne par not-
Valsts - 2	16.12.2019.	Burtu mīklā sarežģītā kultūras
Valsts - 2	17.10.2019.	Skaidro jēdzienus dabas parād-
Valsts - 2	12.12.2019.	Zina un parāda Saules sistē-
Valsts - 2	16.12.2019.	Saskata un apraksta galv-
Valsts - 2	16.12.2019.	Zina Bībeles stāstus (ģeogr-
Valsts - 2	24.09.2019.	(Mozus gr., evarģēlijus)
Valsts - 2	05.11.2019.	Zina, ka Dievam ir plāns
Valsts - 2	26.11.2019.	Zina notikumu ar Abrahā-
Valsts - 2	10.12.2019.	Izprot, ka paklausība Die-
Valsts - 2	10.12.2019.	Izprot kristīgās ticības
Valsts - 2	10.12.2019.	Izprot kristīgās ticības

Vērtējumā arī spriestspēja

"Druva" izvaicā Cēsu Valsts ģimnāzijas bioloģijas skolotāju INITU KRISJĀNI, kuras audzēkņi gūst teicamus rezultātus pasaules mācību olimpiādēs.

- Vai pareizi teikt, ka pieeja skolēnu zināšanu un to pielietojuma vērtēšanā jau radikāli mainās?

- Tā radikāli nemainīsies, jo vienmēr bijuši skolotāji, kuri augstāk novērtējuši skolēna spriestspēju, nevis spēju iegūstēt informāciju un rīkoties pēc parauga. Gandrīz 30 gadu Latvijas vispārīgizglītības skolās audzēkņu sniegumu nevērtē ar atzīmēm, no vienas līdz pieci, neapņemas no galvas iemācītas atbildes uz eksāmenu biešu jautājumiem. Taču ir pieaugušie, kuri tā arī nav izpratuši līdzinājo vērtēšanu ar desmit ballēm. Vērtējums - desmit balles - pasaka, ka ir izcils sniegums, ka skolēnam piemīt spriestspēja nestandarta situācijās, tā ir zinātniski pamatota un inovatīva. Taču jāsaprot, ka tā spēj izaugt un spriest vien desmit procenti.

- Kas skolotājam jāmaina, lai audzēkņus izglītotu un arī precīzi novērtētu viņu zināšanas un sniegumu?

- Skolotāji ir dažādi. Jaunajiem pedagogiem vēl daudz laika nāksies pavadīt, gatavojoties mācību stundām. Pagaidām izglītības programmai "Skola 2030" nav atbilstošu mācību grāmatu, ir tikai daži elektroniski pieejami mācību materiālu paraugi.

Pārmainas skolēnu mācību darba vērtēšanā

nājs, kas darāms, lai dažā ziņā patiešām būtiski mainītos skolēnu mācību darba izvērtēšana.

Cēsu Valsts ģimnāzijas metodiskā centra vadītāja Dace Baltiņa, kura atcīnāja lektorus, izpētīja, par kurām tēmām pedagogi grib dzirdēt ekspertu viedokli un atbildes uz jautājumiem, kas radušies pieredzējušiem pedagogiem.

Zināšanās daļiņās "Skola 2030" ekspertes un pedagoges, kas strādā Rīgas skolās, Andžela Sokolova un Santa Kazaka. Viņas skaidroja, kā maināma metodika un paņēmieni pedagogiskajā darbībā, lai mainītos skolēnu zināšanu prasniņu novērtēšana.

Dace Baltiņa atzina: "Mēs, lektores, zināmā mērā klausījājiem sniedzām arī psiholoģisko atbalstu, iedrošinot pedagogus jau tagad mācību stundās piedāvāt skolo-

taiem uzdevumus, kas mācību darbu katram audzēknim padara iēģrīnāku." Tādējādi pedagogs var attiecīgi ieraudzīt un novērtēt katru skolēna veikumu, ar vērtējumu parādot audzēknim, vai viņš apliecinājis jaunas zināšanas un prasmes, salīdzinot ar tām, kādas viņam jau bija.

Lektoras skolotājus iedrošināja ņemt pieredzi no saviem kolēģiem - pedagogiem, kuri jau izveidojuši oriģinālas stundas.

Tiecoties uz izaugsmi

Uz to pedagogiem skolās būs jāpāriet, daļēji mainot domāšanu. Pedagogam jāseko, jāpamāna un ikdienā skolēnam jāpazīno konkrētā veikuma izvērtējums. Lai tā varētu notikt, ieviešanas un nostiprināmas izmaiņas principos, kā skolotāji precizāk un saprotamāk vērtēs audzēkņa mācību darbu.

Dace Baltiņa: "Pieaugušajiem tagad jāsaģlabā vēss prāts, citādi Latvijas skolās vērtēšana var rasties pārspīlējumi. Metodes, kā turpmāk mācīt, kā arī vērtēšanas formu izvēle - tas viss Latvijas skolotājiem jāpārskatāms un izvērtēams. Jāatgādina, ka skolām, Latvijā ir atšķirīgi uzdevumi, piemēram, no ģimnāzijām sabiedrība gaida, lai pedagogi sagatavotu skolēnus ar plašākām zināšanām. Tā saukto formāto vērtēšanu ieviest un ietaudzīt tas pieņemamu ne pedagogiem, ne skolēnu vecākiem nebūs viegli.

Iespējams, arī pašiem skolēniem sākumā nebūs viegli. Formatīvā vērtēšana paredz, ka pedagogam jāņem vērā arī skolēna vecuma īpatnības, izglītības iestādes specifika zināšanu sniegšanā. Jāņem vērā arī skolas materiāli tehniskā bāze - cik augstā līmenī tā ir, vai tā nodrošina skolēniem mācību priekšmetu apgūt izcilā līmenī. Ņemot to vērā, arī jāvērtē skolēnu sniegums.

Formatīvās vērtēšanas principi zināmā mērā bija saskaņā mācību priekšmetu olimpiādžu darbu vērtēšanā. Skolotājiem, pirms tie izvirza audzēkni uz novada līmeņa olimpiādi, bija jāizvērtē, vai audzēknis ar apgūtajām zināšanām un prasmiem varēs konkurēt olimpiādē. Savukārt uz daļību mācību priekšmetu olimpiādēs valsts līmenī varēja cerēt tikai skolēni, kuri ar zināšanu līmeni izturēja konkurenci, nevis nākamajā olimpiādē kārtā tika iekļauti, ka konkurentu zināšanas izrādī-

Lai skolēns saprastu, vienmēr iespējams pilnveidoties

Formatīvā vērtēšana - sistēma mācīšanās atbalstam

SANTA KAZAKA, programmas "Skola 2030" profesionālās pilnveides eksperte

- Sabiedrībai ir vēlēme uzlikt zīmodziņu - tu esi nopelnījusi tik! Tas nostiprina uzskatu, ka jāsamierinās - es jau varāk ne-

no vērtēšanas sistēmu skolās. Arī skolotājiem, ikdienas darbā redzot skolēnu izaugsmi. Zināšanu vērtējumu lapas nepazudīs. Nevienam nav attiecīgs no summatīvās vērtēšanas. Tā vienīgā būs reālā. Toties vecākiem būs iespēja pajautāt nevis par atzīmi, bet ko jaunu mazbērns uz-

Jā, vecākiem vienmēr jābūt, kā noskaidrot bērna veiksmes skolā, bija jāpajautā par iegūtajiem vērtējumiem, tad pakāpeniski šīs summatīvās vērtēšana (proti, zināšanu novērtēšana mācību sesmes tra laikā, liekot vērtējumu par apgūto vielu) mazināsies. Tās vietu pakāpeniski ieņems formatīvā vērtēšana - vērtēšana mācīšanās uzlabošanai. Ar tās palīdzību gan skolotājs, gan skol-

lens iegūs "pierādījumus". Skolēns zina un prot, skolotājs plāno tālāko rīcību. Skolēns, mācoties no savām kļūdām, gūst pieredzi. Viņš uzlabo savu darbu. Tā iespējama vērtā ņemama izaugsme. Un skolēns iegūst pārlicību - vienmēr iespējams pilnveidoties. Skolēns apņemas un sekos līdzī savai izaugsmei. Šīs prasmes būs nepieciešamas vēlāk, veidojot savu karjeru. □

Lappusi sagatavojuši MAIRITA KANĒPE

Projektu finansē Mediju atbalsta fonds no Latvijas valsts budžeta līdzekļiem

MAF